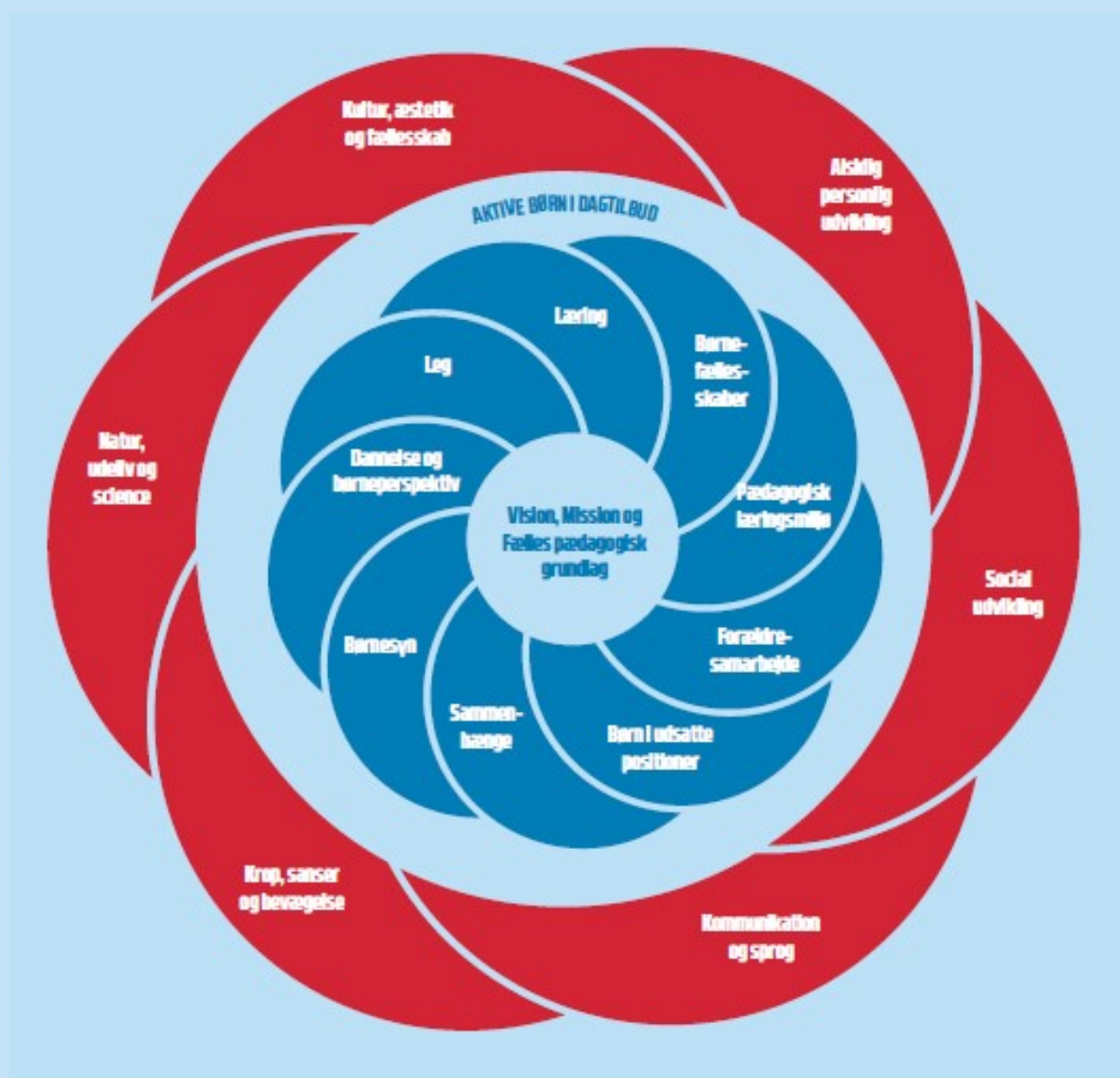

Pædagogisk læreplan for Lilleskovens Børnehus 2023-2024

Den lovgivningsmæssige ramme

Den lovgivningsmæssige ramme for arbejdet med den pædagogiske læreplan er dagtilbudsloven og Børne- og socialministeriets publikation [Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold](#), 2018. Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i det pædagogiske grundlag fra ministeriets publikation.

Svendborg Kommunes dagtilbud

"Vision, Mission og Fælles Pædagogisk grundlag" er den fælles klangbund i Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud. Den sætter, sammen med den styrkede pædagogiske læreplan, en fælles retning for det pædagogiske arbejde i Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud.

"En barndom i bevægelse" er et centralt begreb i visionen og rummer flere betydninger. For det første om barndommen som en enestående tid i ethvert menneskes liv med en særlig værdi i sig selv. Derudover om bevægelse som fx fysisk bevægelse, som følelsesmæssig bevægelse og som barnets generelle udvikling.

I Svendborg Kommune er børns leg og bevægelse valgt som bærende element for at realisere og omsætte den styrkede pædagogiske læreplan. "Aktive børn i dagtilbud – sundere, glattere og klogere børn", er udarbejdet lokalt i Svendborg og sætter legen og fysiske aktiviteter i spil hen over dagen. Alle medarbejdere i kommunale og selvejende dagtilbud er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er GazelleBørnehuse eller GazelleDagplejere, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Dagtilbuddet Lilleskovens Børnehus

Fyrtårnet er et forpligtende netværk bestående af tre selvejende dagtilbud.

Lilleskovens Børnehus er en del af Fyrtårnet.

Selvejende dagtilbud er den driftsform, der sikrer forældre størst mulig indflydelse i sit barns dagtilbud. Historisk set har selvejende dagtilbud en høj grad af ejerskab og engagement indbygget i vores særlige form for at drive dagtilbud. Det enkelte dagtilbud har egen bestyrelse efter gældende vedtægter. Bestyrelsen er ansvarlig for værdigrundlag, pædagogik, økonomi og bestyrelsen er arbejdsgiver for personalet.

Hvert dagtilbud har egen partnerskabsaftale med Svendborg Kommune. Fyrtårnet har en netværkskontrakt, som beskriver hvordan der samarbejdes i netværket.

Lilleskovens Børnehus har altid arbejdet ud fra den værdi, at alle mennesker har en betydning og at det er vigtigt at kunne lytte til andre og respektere andres meninger. Vi ønsker, at børnene lærer at tage ansvar for sig selv, og derefter for andre. Børnene lærer at sige til og fra, og vi skaber gode rammer for venskaber. Vi arbejder med Maryfondens koncept Fri for Mobberi – vi kalder det bamsevenner.

Vi har gennem mange år haft forskellige sponsorbørn gennem SOS-børnebyer. Vi får penge til sponsoratet ved at samle brugte batterier ind, som sælges på genbrugsstationen. Vi ønsker at børnene lærer at det altid er muligt at hjælpe andre – selv sine brugte batterier fra legetøjet kan bruges. Vi fejrer fødselsdag for vores sponsorbarn i november og benytter arrangementet til forskellige læringstemaer. Vi har brevkorrespondance med vores sponsorbarn.

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Medarbejderne i kommunale og selvejende dagtilbud har i forløbet "Børns leg og eksperimenterende virksomhed" arbejdet med de fem elementer fra det pædagogiske grundlag:

- Børnesyn
- Dannelse og børneperspektiv
- Leg
- Læring
- Børnefællesskaber

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 15

Hvordan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Barnesyn

Vi er et integreret dagtilbud, hvor vi har fokus på at facilitere nære og tillidsskabende relationer mellem barn/barn og barn/voksen samt masser af omsorg. Vi ser, hører og forstår barnet ud fra et anerkendende perspektiv.

Vi er bevidste om, at jo mere tryk barnet er, des mere åben er det for udvikling og læring. Vi ser hvert enkelt barn og barnets individuelle behov, og har forståelse for, at børn udvikler sig i forskellige tempi. Derfor tilrettelægger vi de pædagogiske aktiviteter, så de tilgodeser og understøtter det enkelte barns udvikling. Vi har øje for børnenes initiativer. Vi ser børnene som aktive medspillere og børnene har medbestemmelse gennem hele dagen, fordi børnenes bidrag er et vigtigt element i både planlagte, spontant opståede situationer, leg- og rutinesituationer.

Dannelse og børneperspektiv

Vi er optaget af at fremme børnenes dannelse. Vi mener, børnene har værdi i sig selv. Derfor har vi fokus på at barnet skal være i et positivt samspil med andre og være aktivt deltagende. Vi arbejder derfor med differentierede fællesskaber, hvor barnet lærer at vise hensyn, give plads til andre og bidrage med positiv indflydelse.

Leg

Udvikling sker oftest gennem leg. Derfor har vi opmærksomhed på at skabe rammer og fællesskaber gennem hele dagen, så legen er fundamentet for udvikling. Via legen får barnet styrket sin fantasi, sprog, nysgerrighed, sociale kompetencer, selvværd og fordybelse. Som personale tager vi ansvar for at guide, støtte og inddrage alle børn, så de har en plads i fællesskabet og legen. Personalet tager også aktivt del i legen, og er hele tiden bevidste om at være gode rollemodeller.

Læring

Barnet lærer nyt ved at have forskellige oplevelser. Vi skaber derfor forskellige og trygge læringsmiljøer gennem hele dagen samtidig med at vi sørger for at barnet bliver udfordret på nye områder. Vi tilgodeser det enkelte barns mulighed for at være nysgerrig, så barnet videreudvikler sin læring. Vi arbejder særligt med at barnet fremmer kropslig, følelsesmæssig, social og kognitiv udvikling og forståelse.

Børnefællesskaber

Al leg, dannelse og læring sker i et socialt samspil med de øvrige børn og voksne. Derfor har det stor værdi for os, at der er plads til alle børn uanset baggrund og forudsætninger. Vi vægter det sociale fællesskab i børnehuset hele dagen, både i planlagte og spontane aktiviteter samt rutineprægede situationer.

Personalet sørger for varierende grupper på tværs af alder, køn, kultur og interesser. Dette gør vi blandt andet igennem fælles temauger, fredagssamling, arrangementer og traditioner på tværs af huset.

Pædagogisk læringsmiljø

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det enkelte dagtilbud hele dagen etablerer et pædagogisk læringsmiljø, der med leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter, børneinitierede aktiviteter samt daglige rutiner giver børnene mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes.

Det pædagogiske læringsmiljø skal tilrettelægges, så det inddrager hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse, børnefællesskabet, børnegruppens sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 22-23

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Vuggestuen

Vi deler os op i mindre grupper, både når vi spiser, i garderoben og om formiddagen mandag til torsdag når vi har planlagte aktiviteter.

Fokus på det enkelte barns deltagelse og bidrag i fællesskabet. Vi sammensætter grupper efter behov.

Vekslende aktiviteter, der er tilpasset børnenes alder og udviklingszone.

Varierende motoriske udfoldelser ude og inde og adgang til legetøj.

Fokus på sprog, babytegn, kropssprog og det verbale, fx gennem sang, rim og remser

Omsorg og nærvær fra pædagogerne, så børnene får dækket deres følelsesmæssige behov for kontakt med en nærværende voksen.

Hjælpe barnet med at sige til og fra og sætte ord på følelser. Pædagogen skal bruge sin evne til at indgå i positive, sensitive samspil med børnene, deres evne til at forstå børnene indefra.

Børnehaven

Vi bruger ugeplan og årshjul som arbejdsredskab

Vi er optaget af det enkelte barn, så de bliver en del af fællesskabet (både på stuen og på tværs i huset).

Fokus på at dele os op i små grupper til spisning, aktiviteter, ture ud af huset,

Vi griber hver en mulighed for at etablere aktiviteter

Vi veksler mellem voksenstyrede aktiviteter og børns egne lege

Opmærksomhed på forudsigelighed i hverdagen, fx i overgange fra leg til madpakker

Inddragelse af børnenes perspektiver/spor og forskellige forudsætninger

Vi kommer ud i naturen fx Lilleskoven, Caroline Amalie skoven som bruges som særlige læringsmiljøer.

Vi laver sprogmiljøer hele dagen: i små grupper, til samling, dialog og samtaler (turtagning)

Vi har fokus på, at rutinesituationer fx i garderoben er et betydningsfuldt læringsmiljø, hvor barnets perspektiv inddrages + selvhjulpenhed erfares.

Samarbejde med forældre om børns læring

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet samarbejder med forældrene om børns læring.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 24-25

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vuggestuen & Børnehaven

Regelmæssige, planlagte samtaler (efter 3 måneder, inden overgang til forårssfo)

Små, korte samtaler, når barnet kommer og bliver hentet (garderobesnakke)

Informationer via Aula

Billeder og dokumentation (fx praksishistorier) på Aula om barnets oplevelser

Arrangementer ved højtider (fastelavn, jul, påske)

Fælles arbejdsdag for hele huset

Årligt forældremøde

Afstemning af gensidige forventninger ved opstart og løbende

FOKUS trivselsvurderinger bruges som afsæt til samtaler med forældrene

Børn i udsatte positioner

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø tager højde for børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 26

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

I Svendborg Kommunes kommunale og selvejende dagtilbud er FOKUS betegnelsen for trivselsvurderinger af alle 0-6-årige børn, som foretages af de pædagogiske medarbejdere. Når alle børn systematisk bliver trivselsvurderet får vi øje på, hvis et barn er i begyndende mistrivsel. Dette giver os mulighed for tidligere at give børn den nødvendige og mest hensigtsmæssige indsats i et tæt samarbejde med forældrene.

Kernen i vores arbejde med børn i udsatte positioner:

- *Vi sætter tidligt ind, når der er ubalance i trivslen og arbejder i zonen for nærmeste udvikling*
- *Forældre er barnets vigtigste ressource, som vi aktivt samarbejder med*
- *Når det er nødvendigt for barnets trivsel og læring udvider vi samarbejdet med tale/høre konsulent, sundhedsplejerske, psykolog og socialrådgiver.*
- *Vi justerer det pædagogiske læringsmiljø efter det enkelte barn og den konkrete børnegruppe*
- *Vi arbejder ofte i mindre børnegrupper for at skabe trygge, pædagogiske og mangfoldige læringsmiljøer*

Sammenhæng til børnehaveklassen

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan der i børnenes sidste år i dagtilbuddet tilrettelægges et pædagogisk læringsmiljø, der skaber sammenhæng til børnehaveklassen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 27

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen? (Dette spørgsmål gælder kun dagtilbud med børn i den relevante aldersgruppe.)

I Svendborg Kommune begynder de kommende skolebørn i forårssfo 1. april. Børnehaven og skolen arbejder tæt sammen om at børnene får en god overgang til forårsSFO og efterfølgende bro til skolen. ForårsSFO arbejder videre med temaerne i den styrkede pædagogiske læreplan.

Børnehaven

Vi har gennem flere år samlet de kommende skolebørn på samme stue det sidste år inden børnehavelivet slutter. Vi kalder den Uglerne. Gruppen er samlet fra 1. april til 31. marts året efter.

Uglerne er en delvis udegruppe, som oftest er på tur med madpakke og drikkedunk i rygsækken. Børnene lærer vores nærmiljø og by at kende, og vi bor centralt til at komme til havnen, byen, skoven, Christiansminde, Naturama, Naturlegepladsen, biblioteket etc.

- Vi samarbejder med forældre omkring, hvordan vi i fællesskab kan støtte børnene i at blive skoleklar
- Besøg på børnenes kommende skoler
- Fokus på: Selvhjulpenhed

Fordybelse i projekter fx forløb om dyr, pokemon

At kunne indgå i et børnefællesskab og sætte ord på følelser

At tage initiativ til at indgå i relationer

Dannelse, fx sige godmorgen, rydde op efter sig, lytte når andre taler til en.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Samarbejde med private dagplejere

Teater

Biblioteket

Ture til havnen

Ture til tog-og busstation

Naturlegepladsen

Samarbejde med Svendborg Musikskoles musikpædagog (Svend)

Benyttelse af plejehjemmets græsplæne til leg om sommeren (Plejecenter Caroline Amalielund er vores nabo)

Ildrætsaktiviteter sammen med beboerne på plejehjemmet

Biograf

Skoven og bakkerne ved Ørkildsborgen

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer.

Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

VUGGESTUE

Om morgenen gøres legetøjet i legemiljøerne klar, så børnene let kan afkode hvad man lege.

Både inde og ude har vi fokus på sundhed, renlighed og hyppig håndvask med børnene

Fysiske udendørs

Rutchebane, vippe, gyng og sandkasse, der giver mulighed for bevægelse og motorisk træning samt stimulering af sanser

Stort areal med fliser, hvor børnene kan køre på scootere eller cykler

Hønsenet/hegn ned til børnehaven, så børnene kan se på/snakke med børnehavebørnene

Mulighed for fordybelse i mindre grupper ved aktiviteter

Billeder under halvtaget, der lægger op til sang og dialog

Reducering af støjgener, da der er højt til loftet/himlen

Udendørs toilet med håndvask

Udendørs spiseplads under stort halvtag

Oplevelse af og indsigt i forskellige vejrforhold

Krybbskur med mulighed for luft, læ, lys og mørke

Fysiske inde

Stuen er indrettet med legekroge (køkken, dukkekrog, bilbaner, læsehjørne)

Madras til fællessang eller kolbøtter, sansegyng

Tal, former og bogstaver i rummet + fotos af børnene

Flere rum, som benyttes til måltider, så børnene bliver delt i mindre grupper

Psykiske

Tale pænt til børnene og hinanden

Vise respekt for hinanden

Give masser af omsorg og nærvær

Opfylde basale, individuelle behov fx søvn og sult

Trøster

Griner og fjoller med børnene

Synger (skaber glæde og begejstring)

Understøtter at alle børnene bidrager til fællesskabet i det omfang de kan

Af og til stille yoga-musik og dæmpet belysning på stuen

Æstetiske

Masser af farver

Ophæng af billeder af børnene på væggen i børnehøjde

Billedvæg i børnehøjde med køretøjer og dyr

Ophæng/uroer i vinduer

BØRNEHAVE

Fysisk

Vi er meget ude

Små grupper

På ture – støjreducerende pga. højt til loftet/himlen

Plads til fysisk udfoldelse

Hygiejne – håndvask & vi hjælper dem på toilettet (renlighed)

Psykiske

Samspil mellem barn/barn & børn og voksne

Gensidig respekt og tolerance

Fri for Mobberi – Maryfonden

At alle er betydningsfulde deltagere, som har noget at bidrage med til fællesskabet

Æstetiske

Indrette stuen i mindre enheder/rum-i-rum

Sørge for at der er mulighed for leg, ro og fordybelse

Udstilling af de ting som børnene har lavet (fernisering og udsmykning)

De seks læreplanstemaer

Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.

De seks pædagogiske læreplanstemaer er i den pædagogiske praksis i samspil med hinanden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32

Alsidig personlig udvikling

Alsidig personlig udvikling drejer sig om den stadige udvidelse af barnets erfaringsverden og deltagelsesmuligheder. Det forudsætter engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse. **Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 36-37**

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber.
Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling inden for disse to mål?

Vuggestuen

Vi arbejder med at barnets dag er præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så barnet udvikler gåpåmod, engagement, nysgerrighed, livsduelighed og kompetencer til deltagelse i fællesskabet.

Vi udfordrer børnenes selvforståelse og handlemønstre i aktiviteter og leg

Vi arbejder dagligt med selvhjulpenhed

At børnene får tid til at øve sig

Børnene deltager i daglige gøremål og oplever sig som del af fællesskabet

Voksenstøtte i konflikter

Lære om egne grænser og at sige til og fra

Lære egne følelser at kende (voksne sætter ord på: fx du græder, du smiler)

Styrkelse af selvværd og selvtillid, fx ved at sætte ord på barnets handlinger.

Børnehaven

Vi lærer børnene at tackle forskellige situationer og følelser, der opstår i fællesskabet – blandt andet konflikter, venskaber, konkurrence

Vi hjælper barnet med at sætte ord på deres følelser, så de kan danne sig følelsesmæssige erfaringer.

Vi møder barnet på en anerkendende måde

Vi skaber miljøer, så de kan få erfaringer med nye udfordringer (NUZ)

Udvikling og udfordringer i naturen

Børnenes perspektiver inddrages i rutinesituationer, så de oplever at have medbestemmelse og lyst til at deltage

Social udvikling

Social udvikling er udvikling af sociale handlemuligheder og deltagelsesformer og foregår i sociale fællesskaber, hvor børnene kan opleve at høre til, og hvor de kan gøre sig erfaringer med selv at øve indflydelse og med at værdsætte forskellighed.

Gennem relationer til andre udvikler børn empati og sociale relationer, og læringsmiljøet skal derfor understøtte børns opbygning af relationer til andre børn, til det pædagogiske personale, til lokal- og nærmiljøet, til aktiviteter, ting, legetøj m.m.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 38-39

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling inden for disse to mål?

Pædagogerne planlægger hverdagen, så børnene mandag til torsdag er delt op i mindre grupper om formiddagen. Derved styrkes forskellige relationer på tværs af stuerne. Det kan være legegrupper, ture ud af huset eller emner (fx bevægelse) der afgør dette.

Vi sørger for gode rammer, hvor afbrydelser og forstyrrelser minimeres vha. rumopdeling og tydeliggørelse af hvad "rummene" kan bruges til. Dette giver tid og rum til fordybelse og til at lege kan komme godt i gang.

Vuggestue

Vi arbejder med, at alle børn trives og indgår i det sociale fællesskab, udviser empati og danner positive relationer. Vi er tæt på børnene gennem hele dagen, så de oplever tryghed og tilgængelige pædagoger.

Hjælpsomhed, herunder at pædagoger sætter ord på det når børnene gør det.

Fællesskabsfølelse

Yngre børn lærer af de ældre børn

Voksne som rollemodeller

Give plads til andre og vente på tur.

Voksne støtter op om børns positive bidrag til fællesskabet, fx barn finder fjer, pædagog igangsætter leg, andre børn vil gerne være med.

Empati, fx barn græder, andet barn trøster og finder sut

Oplevelse af at være anerkendt i gruppen, at alle må være her med hver deres forskellighed

Børnehaven

Vi er med til at støtte børns lege og legegrupper. Det kan være ved at sætte ord på de forskellige initiativer, der hver især tager (ideer i legen, hjælp til hinanden, følelsesudtryk). Sikre at alle får plads, bliver set og hørt, fx ved at lave turtagning.

Venskaber på tværs af stuerne. Vi har emneuger fire gange om året, hvor der laves grupper på tværs af huset til aktiviteter. Vi laver også legegrupper på tværs af stuerne ugentligt, som tager afsæt i nærmeste udviklingszone, fx bevægelse.

Børnene skal være trygge og øve sig i empati. Dette kræver kendskab til hinanden i de mange hverdags-/rutinesituationer. Sociale kompetencer som at lytte, vente på tur, komme på banen, se på hinanden, fortælle om sig selv eller oplevelser, inddrage alle i samtalen ved frokosten. Dette kan pædagoger være med til at facilitere ved tydelig voksendeltagelse.

Kommunikation og sprog

Børns kommunikation og sprog tilegnes og udvikles i nære relationer med barnets forældre, i fællesskaber med andre børn og sammen med det pædagogiske personale.

Det centrale for børns sprogtilegnelse er, at læringsmiljøet understøtter børns kommunikative og sproglige interaktioner med det pædagogiske personale. Det er ligeledes centralt, at det pædagogiske personale er bevidst om, at de fungerer som sproglige rollemodeller for børnene, og at børnene guides til at indgå i fællesskaber med andre børn.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 40-41

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog inden for disse to mål?

Den 1. august 2016 blev det politisk besluttet, at alle 3årige skal sprogvurderes. Afhængigt af resultatet arbejdes der, ud over den generelle sprogindsats, med sproglige handleplaner for at styrke barnets sprog yderligere.

Vi er i gang med efteruddannelsen "Sprogklar", som går ud på at gennemgå teori samtidig med at vi prøver det af i praksis med børnene. Det foregår ved hjælp af små videooptagelser, hvor vi får øje på en masse nuancer i samspillet og kommunikationen med en lille børnegruppe.

Vi tager fotos af hverdagens aktiviteter og mødeøjeblikke, som bliver lagt på aula. Så kan forældre sammen med deres børn se det hjemme.

Vuggestue

Vi sætter ord på det vi gør fx du får strømper på fødderne.

Taler sammen når vi spiser fx om madpakken. Der sættes ord på de ting vi har omkring os fx madkasse, drikkedunk. Nogle gange læser vi bøger i slutningen af måltidet.

Hver formiddag holder vi samling, hvor der er nogle genkendelige gentagelser fx "Hej, goddag-sangen" når samlingen starter og nye elementer fx sanglege der handler om edderkopper om efteråret. Vi understøtter sangene med artefakter som børnene vælger fra en kuffert. Vi sidder i rundkreds så alle kan se hinanden og se ansigtsudtryk hos hinanden.

Læser bøger og peger på billeder, hvor børnene skal finde det vi nævner

Syng hver dag med børnene, både spontant og planlagt. Vi har sangbøger der er tilgængelige, guitar og andre instrumenter der kan sætte gang i sang og musik.

Der hænger plakater med rim og remser, som udskiftes jævnligt. Disse får vi ofte øje på når vi spiser. Derudover har vi to store vinduespartier med skiftende udstilling af billeder. Dette kan være fotos af sko, kasket, underbukser eller forskellige dyr. Vi har ofte nogle sproglige temaer vi går i dybden med, så alle kan høre/lære at udtrykke dagligdagsord.

Dialog om hvad vi ser, hører, lugter og mærker når vi går på tur. "At pege og sige se" får ofte en dialog i gang. Vores begejstring kan let smitte på børnene.

Sætte ord på barnets følelser.

Børnehave

I alle situationer har vi fokus på sprog fx vi italesætter, benævner og gentager

Vi bruger henimod-sprog, hvilket betyder at vi benævner det børnene skal fx "vi skal lytte, det er rart når nogen hører efter" fremfor at sige det de ikke må.

Ved hjælp af forskellige temaer og kulturelle tilbud udvikler vi sproget indenfor forskellige emner, så børnene får mulighed for at mere kompliceret sprog. Det kan være Bamseven (følelser) eller høst (mejetærsker, neg), besøg på Naturama (isbjørn, fugleedderkop), besøg på genbrugsstationen (affald, genbrug).

Vi fortæller historier og opfordrer børnene til at være medfortællere. Vi har legetøj og andre artefakter, der kan bruges til historiefortællinger fx de tre bukkebruse.

Vi er indlevende og har fokus på det som barnet er optaget af. Vi opfordrer forældre til at fortælle om barnets interesser hjemme, så vi kan følge barnets spor/interesser.

Vi har øje for barnets sproglige niveau.

Vi lærer at vente på tur fx i rundkreds og under måltider.

Når vi leger hjælper vi børnene med at sætte ord på, så de bedre kan bidrage og være del af legene.

Vi spiller mange spil med masser af dialog, fx vendespil, Vildkatten.

Let adgang til bøger og tegneredskaber

Vi styrker sproget når vi synger og bevæger os, fx sanglegen "hoved, skulder, knæ og tå".

Dialogisk læsning, læseleg

Vi indretter det fysiske sprog-og literacy-miljø, så materialer (fx bøger, rim og remser) og bogstaver er synlige og tilgængelige.

Krop, sanser og bevægelse

Børn er i verden gennem kroppen, og når de støttes i at bruge, udfordre, eksperimentere, mærke og passe på kroppen – gennem ro og bevægelse – lægges grundlaget for fysisk og psykisk trivsel.

Kroppen er et stort og sammensat sansesystem, som udgør fundamentet for erfaring, viden, følelsesmæssige og sociale processer, ligesom al kommunikation og relationsdannelse udgår fra kroppen.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 42-43

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse inden for disse to mål?

Aktive børn i dagtilbud – sundere, gladere og klogere børn! Er igangsat af Svendborg Kommune for at give børnene endnu mere leg, bevægelse og motorisk udvikling. Alle medarbejdere er uddannede i Aktive Børn i dagtilbud og husene og dagplejegrupperne er certificeret til at være GazelleBørnehus eller GazelleDagpleje, som er defineret som et sted, hvor der er særligt fokus på fysisk aktivitet som pædagogisk redskab.

Vuggestue

Vi arbejder med at alle børn bliver fortrolige med deres kropslige fornemmelse, får mulighed for at være vilde og rolige samt får stimuleret de forskellige sanser. Vi laver aktiviteter, der understøtter, stimulerer og udvikler de tre motoriske grundsans: den taktile sans (følesansen), den vestibulære sans (balancen) og kinæstesisansen (muskel/led).

Gå-ture på ujævnt terræn fx i skoven

Op og ned ad trapper

Gynger

Svingture

Motorikbaner

Fodbad med massage og varmt vand

Sanglege, der handler om kroppens dele

Slå kolbøtter og trille

Tumleture på den store gymnastikbold

Spejle sig i andre og efterligne fx hoppe, løbe, tage tøj af

Skabe erfaringer om kroppens begrænsninger fx det kunne jeg ikke på denne måde, måske kan jeg på en anden måde. Dette udvikler kropsideitet.

Kravle op og ned af stolene selv

Børnehave

Vi bruger mange materialer fx sand, vand, jord, modellervoks

Bruge den nærliggende skov til leg, fysisk udfoldelse, hvor udholdenhed og sanserne bliver stimuleret

Vi veksler mellem børnenes egne motoriske udfoldelser og voksenstyrede aktiviteter

Motorikbaner

Natur og sanser

Redskaber

Natur, udeliv og science

Naturoplevelser i barndommen har både en følelsesmæssig, en kropslig, en social og en kognitiv dimension.

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemåder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 44-45

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science inden for disse to mål?

Vuggestue

Vi har vores egen lille miniskov, som er et område bag vuggestuens legeplads hvor vi kan gå på opdagelse i krat, buske og bakker.

Vi er meget udenfor, i al slags vejr og på alle årstider. Vi skaber rammerne, så børnene kan eksperimentere og udforske naturen. Ved at opholde sig i naturen, lærer man den at kende og får lyst til at passe godt på den.

Når vi er udendørs finder og samler vi naturens redskaber, og disse bruges til kreativ udfoldelse.

Alle børn er på tur hver uge. Vi går ofte til Ørkild bakkerne, da der på denne tur er mulighed for at møde ænder, sø og å, skov og høje bakker. Derudover tager vi på gåture til byen, havnen og naturlegepladser.

Vi synger sange om sol, regn og torden.

Vi planter blomster om foråret (sammen med bedsteforældre), og sammen med børnene vander og passer vi dem efterfølgende.

Når børnehaven laver bål, deltager en gruppe vuggestuebørn i denne aktivitet.

Laver 1000-vis af sandkager og mudderkager.

Lege med vand på legepladsen om sommeren + sæbebobler så vi får øje på "vinden".

Lave frosne is-ophæng til træerne om vinteren

Lege med sne og kælke, hoppe i vandpytter i regnvejr.

Børnehave

Alle børn skal have kendskab til naturen, hvilket de får ved at opholde sig i den. Derfor er vi ude hver dag året rundt. Dette foregår på legepladsen, i vores egen Lilleskov, i bakkerne ved Ørkild, stranden ved Christiansminde og en masse andre spændende steder i nærområdet.

Vi er nysgerrige og undersøgende sammen med børnene. Vi hjælper børnene med at få øje på og blive begejstret over naturen. Emner kan være sand, vand, ler, vind, ild/bål. Vi nyder også at ligge i hængekøjer og kigge op på træer og skyer/solen.

Vi igangsætter scienceforsøg, fx har vi bygget et insekthotel.

Når vi møder dyr (larver, insekter, får etc.) taler vi om det, søger viden, læser bøger om dyrene, tager fotos, passer på dem. Vi putter dem i forstørrelsesglas og betragter dem.

Vi lærer børnene om former, figurer og farver – fx størrelserne stor/lille som begyndende matematisk opmærksomhed. Vi sætter ord på vejret dagligt og hvordan det opleves at være i.

Vi eksperimenterer og laver forsøg sammen med børnene – her er børnene aktivt deltagende, de kommer med deres erfaringer samt tilegner sig flere erfaringer. Det kan være at rulle ned af bakkerne.

Vi hjembringer materialerne fra naturen til leg og kreativ udfoldelse + frugt (æbler, ribs, tomater) og krydderurter (skovsyre, ramsløg) til at spise. Vi har langs huset nogle frugttræer. Her er der også et fuglebad som fyldes med vand.

Når vi ser affald, samler vi det op og tager det med hjem til skraldespanden.

Vores nabo er Caroline Amalie Plejecenter. De har en stor græsplæne, som vi bruger til at lege på.

De ældste børnehavebørn (Uglerne) er delvis udegruppe, hvilket betyder at de i løbet af ugen er på flere, længere ture rundt i nærområdet.

"Vi gik i skoven for at finde pinde til brænde. Pindene blev brugt til fiskestænger i åen. Bagefter spiste vi madpakker ved foden af Ørkildbakkerne og sluttede af med at spise brombær og fange græshopper".

Kultur, æstetik og fællesskab

Kultur er en kunstnerisk, skabende kraft, der aktiverer børns sanser og følelser, ligesom det er kulturelle værdier, som børn tilegner sig i hverdagslivet.

Gennem læringsmiljøer med fokus på kultur kan børn møde nye sider af sig selv, få mulighed for at udtrykke sig på mange forskellige måder og forstå deres omverden.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 46-47

Pædagogiske mål for læreplanstemaet:

1. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
2. Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab inden for disse to mål?

Musik til SVEND – musik i dagtilbud. Svendborg byråd har fra 1. januar 2016 valgt at alle børn i 0-5 års alderen tilbydes musik i Svendborgs dagtilbud. Musik styrker børns kreative udvikling, deres sproglige, motoriske og sociale færdigheder. Derudover er musik sjov og glæde, og har, som vi alle ved, en kæmpe værdi i sig selv.

Vuggestue

Vi arbejder med at alle børn bliver præsenteret for og oplever traditioner og kultur på forskellige måder.

Vi har temauger

Børnene øver sig i at male/tegne med forskellige materialer

Vi pynter op til påske, jul, fastelavn og synger sange, der passer til traditionen

Vuggestuebørnene ser børnehalebørnene gå luciaoptog

Vi afholder årlig sommerfest for forældre, børn og søskende

Vi synger fællessang med børnehaven hver fredag

Før hvert måltid synger vi en sang, der indikerer at om lidt skal vi spise.

Vi spiser tre måltider om dagen med vuggestuebørnene, hvor læring og maddannelse er del af vores fællesskab

Vi inddrager børnenes forskellige baggrund/mangfoldighed

Børnehaven

Skuespil/krybbespil

Luciaoptog

Fortællekuffert

Sponsorbarn fra Afrika

Krearum, ude og inde

Bålplads

Vi benytter byens kulturtilbud fx biograf, teater, Naturama

Fri for Mobberi, Maryfonden (som vi kalder Bamsevenner)

Vi skaber ting sammen og pynter op til påske, halloween, jul og andre temafester

Fernisering

Evalueringskultur

Lederen af dagtilbuddet er ansvarlig for at etablere en evalueringskultur i dagtilbuddet, som skal udvikle og kvalificere det pædagogiske læringsmiljø.

Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 50-51

Hvordan skaber vi en evalueringskultur, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at skabe en evalueringskultur, som er relevant for praksis. Evalueringspraksissen i hverdagen afspejles ved brug af forskellige evalueringsredskaber og former, som sker løbende og sætter lys på de små ting i hverdagen i form af selvrefleksion og justering af handling – både hos den enkelte og i professionelle læringsfællesskaber – sammen med interne og eksterne samarbejdspartnere.

Som medarbejdere har vi fokus på at vi motiveres af at være del af et læringsfællesskab. Her reflekterer vi over børns udvikling og trivsel samt vores egen positionering i forhold til dette. Vi ønsker at være sammen om fælles faglig refleksion og kompetenceudvikling.

FOKUS trivselsvurderinger er med til at give en rigtig god struktur omkring evaluering af trivsel og udvikling.

Forældresamtaler afholdes med afsæt i vækstmodellen, hvilket medvirker til en positiv tilgang til fælles handleplaner omkring barnet.

Månedlige personalemøder for hele huset med rum til refleksioner og udvikling.

Vi husker hinanden på, at det er vigtigt at undre sig og spørge ind til hinandens praksis.

Vi tror på, at åbenhed, gensidig respekt og tillid er med til at forstærke vores udviklingskultur samt vores pædagogiske praksis som en dynamisk proces.

Vi afholder stuemøder hver 14. dag, hvor vi har punkter, der er orienteret mod udvikling af praksis, der tager afsæt i nysgerrig undren.

Samarbejde med Interkulturelt Team

I forbindelse med KIDS tilsyn modtager vi evaluering omkring vores pædagogiske praksis, som vi anvender efterfølgende til evaluering af praksis, herunder modtager vi også feedback fra samarbejdspartnere omkring vores læringsmiljøer.

Hvordan dokumenterer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

I Svendborg Kommune lægges der vægt på at bruge forskellige tilgange og metoder, der løbende kan dokumentere arbejdet og sammenhængen.

Vi dokumenterer det pædagogiske arbejde på Aula, rundt omkring i huset med billeder, fortællinger og skemaer, Til forældremøder, ferniseringer etc. gør vi forældre opmærksomme på den pædagogiske vinkel.

I forbindelse med evaluering af den pædagogiske læreplan samles dokumentation og evalueringer sammen fra de seneste to år.

Vi skriver referat af personalemøder og andre møder, som kan skabe en kontinuerlig proces af udvikling og sammenhæng.

Vi udarbejder SMTTE-modeller og andre evalueringsmodeller fx med inddragelse af børnenes "stemmer".

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hver andet år?

I Svendborg Kommune benytter dagtilbuddene en evalueringsskabelon, som rummer de lovmæssige forpligtelser til den evaluering, der skal foretages mindst hvert andet år. Evalueringen offentliggøres sammen med den pædagogiske læreplan på dagtilbuddenes hjemmeside inden 1. juli 2022.

Vi har i år valgt at benytte skabelon fra Svendborg Kommune omkring evaluering. Her har vi taget afsæt i et forløb omkring rutinesituationer.

I sensommeren 2022 vil medarbejderne bruge et personalemøde og pædagogisk dag på at evaluere hvorvidt vores læreplan kan tydeliggøres endnu mere i forhold til vores bærende værdier. Dette arbejde vil bestyrelsen også blive inddraget i undervejs.

Derudover vil vi i den kommende periode afprøve forskellige måder at samle data ind på, som skal give en bedre og mere systematisk kultur omkring evaluering.